

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZETI
— ILLETO KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

— KEZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. —

Megjelenik minden vasárnap es csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — — — — — 12 K. Fél évre — — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — — 3 K. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
— VÉTETNEK FEL.

Az ősi jogért.

Lapunk mult számában említettük, hogy a tisztújító közgyűlés befejezése előtt egy oly irányú felszólalás történt, hogy a városnak a töle három évtized előtt elvett törvényhatósági jogát vissza kell szerezni.

Részünkről őszinte melegséggel üdvözljük az ezirányban felszólalt Hele Antal dr.-t akinek hosszú évek során szerzett tapasztalása bizonyára leghivatottabb arra, vajjon Esztergom tovább is a falusi községek színvonalán kezeltesse-e vagy a törvényhatósági jogu városok önállóságát biztosító törvény oltalma alá helyezkedjék.

Ez a kérdés különben kemény diónak ígérkezik, vagy legalább az a nézet, hogy megoldásáért kemény küzdelmet kell megvívnia a városnak a vármegyével.

Ezzel azonban a magunk részéről nem akarjuk távolról sem azt állítani, hogy a vármegye vezető körei bizonyára Esztergom önállósítási törekvése ellen fognak állást foglalni, mert annyira ismerjük a vármegye fő- és alispánját, tisztikarát és közönségét, hogy határozottan állapíthatjuk, hogy valamennyien annak örülnének, ha városunk a szabad fejlődés minden előnyét élvezni.

Másként áll azonban a dolog azok részéről, akik sötéten szeretnek, vagy szoktak látni. Ezek ugyanis azt hangoztatják, hogy a vármegye vezetősége és a megyei közönség legnagyobb községét: Esztergomot a megyei élet erkölcsi és anyagi szempontjából kieszesíteni nem fogja.

Igy nevezetesen a sötétenlátók azzal érvelnek, hogy Esztergom vármegye kicsiny és a megyei közigazgatás és önkormányzat szempontjából nem bírná el azt az erkölcsi veszteséget, amely a város elvesztésével a törvényhatóság kebeléből kilépő városi tagok távozásával sújtaná, nem is említve azt, hogy a város a megyei pótdadókhoz jelentékenyen járulván, elszakadása esetén az általa fizetett ily természetű köztartások hiányát pótolni sem lehetne.

Midőn az ellenérvekkel ilykép körülbástyázott álláspont kellően megvilágított, a sötéten látók egy kis vigasztalásról is gondoskodnak azon kijelentés keretében, hogy igenis lehet Esztergom önálló törvényhatóság, de csak

akkor, midőn a vármegye területben meggyarapodott, vagyis kikerékkített.

Mindezekkel szemben mi viszont azt állítjuk, hogy a vármegyei élet erkölcsileg nem szenved veszteséget azáltal, hogyha a város önálló törvényhatóság lesz, mert tudunkkal a megye területén jelentékeny intelligencia lakik s azzal a városi bizottsági tagok hiánya feltétlenül pótolható. Igazoljuk ezt azzal, hogy nem is olyan régen választott minőségben alig egy-két városi ember került a megyebizottságba, mert ezt egyrészt az akkori megyepolitikai nem tűrte, másrészt pedig akik virilis jogon a város területéről behívtak, jó fölös számban, szinte fázta a megyei életben való szereplést, így tehát a megyeházban a vidék dominált. Ez a helyzet akkor változott meg, midőn a város közönsége már nem tűrhette a folyton okvetetlenkedő minden apró dologba beavatkozó gyámkodást és bosszantást s kiadott a jelszó: Birtokba kell venni a megyei mandátumokat! E végből a vidéki megyebizottsági tagválasztásoknál a városiak versenyt támasztottak, a városi mandátumoknak a vármegye kedve szerint cselekvő ismert viselőit kibuktatták s eként életre támadt a megyebizottságban s annak különböző bizottságaiban a városi párt. Ennek köszönhető az hogy a régi érv nem bosszantotta a várost többé, nem is említve egyébként a legutóbb megtisztult állapotokat, amelyek mellett ma már ideális, minden ellenszenvet nélkülöző és tisztán a város erkölcsi és anyagi javát szíven viselő irányzat ápolja a megye- és város között levő, jobb sorsra érdemes, viszonyt. Az egykor csatakész szervezkedésből tehát békeséges, áldásos cselekvés fakadt. Ez bizonyára uttörője lesz a város önállósági törekvésének is, mely hogyha megvalósul, bizonyos, hogy az elfoglalva tartott vidéki mandátumok felszabadulnak s a megyei életet tényleg ápolni hivatott vidéki erők birtokába jutnak vissza.

Ami a város által viselt megyei hozzájárulás összegét illeti, ez közvetlenül 9293 k. 40 fill. évi összegre tehető, míg törvényhatósági utadóra közvetlenül eső 610 k. 35 fill. és a városi lakosság által viselt 21767 kor. 18 fill. évi hozzájárulás még mindig nem képeznek olyan összeget, amely a vármegyét

anyagi zavarok közé sodorná. Hiszen pl. a törvényhatósági utadóra fizetett városi adónak t. i. amely a lakosságot terheli, — több mint háromnegyed része az Esztergom határát átszelő törvényhatósági jellegű utakra fordítatik. Így tehát oly minimális veszteség érne a vármegyét, hogy az a város által nyerendő előnyökkel szemben igazán szót sem érdemel.

Ami már most a vármegye kikerekítésének kérdését illeti, ez nem más, mint a jövő zenéje. A belügyi kormány pl. most annyira el van halmozva országos tennivalókkal, hogy legkitünőbb erőit az új választási törvény kodifikálásához két év tartamára köti le, e mellett azonban a kibontakozás számos kérdése is foglalkoztatja a belügyet, minélfogva előreláthatólag belekerül 15—20 év, amíg a vármegyék kikerekítésének eszméje testet ölthet. Igazolják ezt a feltevést amaz előreláthatólag előálló bajok, amelyek az egyes megyéket önvédelemre kényszerítik, vagyis tiltakozásra sarkalják. Amelyiktől bizonyos részt elvesznek, az apponál majd és sok olyan lehet, amelyik viszont több bajt nem vállal, nem is említve azt, hogy egy-egy végleg megszüntetendő vármegye ősi nevéért és jogaiért eget fog ostromolni.

Végére érve a dolognak leghelyesebb, hogyha a város bátran megy az önállósága megszerzésére irányított küzdelemnek, mert fejlődni, gyarapodni csakis ez által fog!

Utcai tapasztalatok.

Reggel:

A tavaszi nap derűsen mosolyog ugyan, de úgy 7—8 óra között bizony hűvös a levegő. Az emberek tehát a napos oldalakat keresik. A kíváncsi napsugarak a napos oldalon levő házak lakóit korábban látogatván, természetes, hogy azokban a házakban hamarabb ébrednek és a takarítás is előbb kezdődik, mint a másik oldalon. A napos oldalon járókat épen e miatt éri bosszuság. Az ablakokból különböző színű rongyokat ráznak a járókelők nyakába, a fehér- és tarka vánkások erőlyes lóditással tétetnek az ablakokba s a belőlük szálló pelyhek a sétálók ruházatán telepednek meg, szóval a békés járókelő egészen okosan teszi, hogyha magát, vagy cseléd

jét nem fárasztja ruházatának reggeli tisztogatásával, hanem ezt a műveletet csak a séta befejezése után végzi, vagy végezteti.

Esztergom jóízű hölgyei!

Rendszabályozzák meg eselédjeiket végre valahára, mert mi most már megkezdjük reggeli sétánkat és minden sétánkról közölni fogjuk tapasztalatainkat — a házsámok feltüntetésével együtt.

Délelőtt:

Csendések az utcák. Minden felé ur a munka. Ilyenkor van a legkevesebb rendetlenség. A csendet úgy 10 óra tájban gyerekszivaj váltja fel. Az elemi iskolás gyermekek zsengeje szaladgál össze-vissza. Aki látja őket örül nekik, mert ők a gondtalan élet képviselői. A korszón 11 órától fogva kezdetét veszi a felnőttek sétája és a babyk, bubyk, mádik sétatartása. Ez azonban nem megy akadályok nélkül. Az aszfalton reggel óta hever a piachulladék és az állatokon átment takarmány. Ilyen helyen nem épen kellemes a járás, a séta pedig határozottan kellemetlen.

Tisztelt tüzoltóság!

Önök a köztisztaság védelme és fentartásának kötelessége! Allítsanak egy állandó utcaseprőt az aszfaltra, lássák el helyes utasítással és többé ezt a kérdést nem bolygatjuk. Ugy-e megteszi Főparancsnok ur?

Ezzel a tapasztalattal már végeztünk és most a biciklistákra kerül a sor. A déli korszó a biciklisták szórakozó helye. Örült iramban, csengetve, töfögve, rőfögve érkeznek a térre és száguldoznak. Ennek meg kell szünnie először azért, mivel a kerékpárokat csak a hiúság hajtja a térre, másodsor, mert virtuságukra senki sem kíváncsi és harmadsor, mivel a közönség kényelme is csak valami!

Rendőrkapitány ur!

A vadul száguldó kerékpárokat tessék megrendszabályozni, a virtuskodó urakat tessék máshová terelni!

Legközelebb neveket is említünk megfelelő ellenőrzés végett!

Este:

Csak iparos tanuló-iskola ne volna, vagy rossz és vásott inasok ne lennének. Az est hangulatát ezek teszik tönkre.

Csoportokban, ordítva, tülekedve rohanak a járdákon, kannibáli üdvözlésük, gyalázatos káromkodásuk, trágár és szennyes beszédjük egyenesen felingerli az embereket. Nincs kapucengő, amelyet meg ne rángatnának, házi eb, amelyet ne ingerelnének, gyermek és agg, akiket ki ne esufolnának, meg ne lökdösnének.

Az inascsoporthoz zsimajába néha szaporán belevegyül egy-egy dörrénés. Pisztoly és megtöltött lyukas kules adják a lövéseket, amelyekből megremeg a békességes ember és az alapjában erősen álló ház.

Mikor- és kik rendszabályozzák meg a neveletlen inasbandát?!

Város és a falu.

A városokban sokkal költségesebb a létfenntartás, mint a vidéken, mégis a statisztikai vizsgálódások állandóan azt igazolják, hogy a városi népesség száma rohamosan nő s ezzel szemben a vidék népessége fogy. A tény magyarázata az,

hogy a városban a születések arányszáma kedvezőbb. — Sőt a nagyobb halandóságból éppen a népesség szaporodásának kedvezőtlenebb állapotáról kell következtetnünk — hanem az élénk bevándorlás, mely a vidéki népesség vállalkozóbb és életképesebb kontingenciáját engedti át a városnak. — Ha kedvezőtlenebbek is a városi ember megélhetési viszonyai, ellensúlyozzák azt a magasabb munkabérek, a nagyobb társadalmi szabadság s a kulturális igények (művelődés, művészetek, kényelem, fényűzés) kielégítésének bőségebb eszközei.

Viszont a vidékre is kihat a fogyasztóképeség emelkedése, mert a mezőgazdasági termelés fokozását teszi szükségessé. A mezőgazdasági termelés fokozásának szükségességét egyszerűen a városi népesség számának emelkedésével is szokták magyarázni. A városi lakosság t. i. mezőgazdasági termeléssel nem foglalkozik, miután munkaidőjét az ipar és kereskedelem teljesen leköti, hanem szükségleteinek kielégítésében a vidék mezőgazdasági termésének feleslegére van utalva. Minél nagyobb tehát a város lakossága, annál több mezőgazdasági feleslegre van szüksége. E nagyobb felesleget részben a mezőgazdasági termelés fokozásával (új területek művelés alá vételével, a művelés technikájának tökéletesítésével), részben a felesleget beszállító területek kitolásával lehet elérni. — Nem akarjuk e tény igazságát kétségbe vonni, csupán arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a városi népesség szaporodását a vidék szolgáltatja; amennyivel többen vannak a városban, annyival kevesebbet kell eltartani a vidéken. Ez a tény egyedül tehát nem alkalmas arra, hogy a mezőgazdasági üzemek kiterjesztésének és tökéletesítésének szükségét kellő módon magyarázza. — Azt hisszük, hogy a szükséglet jobban és kimerítően megmagyarázza a városi népesség fogyasztóképeségének emelkedése.

A vidéki munkás élelmezése nagyon szűkös, mert munkabére nem engedi meg a szükségleteinek kiterjesztését; a városi munkás ellenben megteheti azt s azért többet fogyaszt mennyiségileg s minőségileg is, mint a vidéki munkás. A vidéki mezőgazdasági munkásság életfentartását különben is nagyban befolyásolja, hogy munkabérént jórészt nem pénzben, hanem gazdasági terményekben kapja meg. Ezekhez kell mérnie táplálkozását s ha feleslege marad, azt előbb fáradtsággal kell értékesítenie, ha eserdebe ipari termékekhez akar jutni. Az értékesítési munkát tehát le kell számítanunk, ha a mezőgazdasági munkabérek e szempontból is kedvezőtlenebbek, mint az ipari munkabérek. — Ezért költözik be a mezőgazdasági munkásság a városokba, ahol magasabb munkabérént pénzben kapja meg s e pénzen belőle tetszése szerint állapíthatja meg életrendjét.

Ebből láthatjuk, hogy a városok közzgazdasági jelentősége nagyon mélyreható. A modern város gazdasági produktum. Gazdasági okok: az ipar és kereskedelem fellendülése, illetőleg nagyüzemű fejlődése teremtették meg. E nagyüzemek vonták a városokba a népesség oly nagy kontingenciát, hogy a mezőgazdasági népesség jelentősége nagyban alászállott. Viszont a lélekszámban bővelkedő városok kihatottak az egész közzgazdaságra is. — Jobb munkabérekkel biztosítottak az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak s a mezőgazdasági technikai fejlődésére állandóan befolytak. A mezőgazda számára állandó és biztos piacot nyitottak, ahol terményeit mindenkor értékesítheti; jövedelmének fokozására tehát minden felhasználható területet művelés alá vesz s igénybe veszi a technika összes vívmányait.

A modern városi élet tehát a legfejlettebb gazdasági rendszer képviselője, s amely ország városai rohamosan fejlődnek, ott a közzgazdasági élet is virágozni kezd.

E virágozó gazdasági élet azonban, melynek létfeltétele a város, individuális jellegű, előnyeiben nem részesedik maga a város. Viszont a városokba tömörülő népesség élelmezési, művelődési, egészségügyi, rendészeti stb. szükségletei olyan óriási terhet rónak a városokra, hogy azok kielégítésére a község jelen helyzetében előbb-utóbb képtelenné válik.

Két forrás van, mely a várost e terhek elviselésére képesítendő: a közzhasznú üzemek és az adó. Ezen eszközök felhasználásánál azonban a község érdekei szemben állanak az egyik oldalon a magánvállalkozók, a másik oldalon az állam érdekeivel. A magánvállalkozók mindenütt azon vannak, hogy a közzhasznú üzemek megváltását megakadályozzák. Főleg a községi üzemek produktivitásának csökkenésével érvelnek, ami pedig, különösen monopolisztikus vállalatoknál, csupán rossz igazgatás mellett következtethető be; a magánvállalati üzleti kezeléssel azonban a község is élhet. Az üzemek produktivitásának legjobb bizonyossága a magánvállalkozók versengése. De ha a községi üzemek termelési költségei esetleg magasabbakká is válnak azáltal, hogy a munkások számára kedvezőbb munkaviszonyokat s jobb munkabérekkel biztosítanak, megtérülnek e veszteségek a közzjótékonyági, egészségügyi, rendészeti stb. költségek csökkenésével, melyekkel a magánvállalkozó nem számol, miután azokat a község viseli.

Kétségtelen, hogy az állam fontos gazdasági kulturális stb. feladatokat végez, amelyek intézésére népességének hozzájárulását igénybe kell venni; de az állam az adóforrásokat annyira lekötötte a saját számára, hogy a községnek alig hagyott valamit. Viszont a község állandóan újabb és újabb igényeket kénytelen kielégíteni anélkül, hogy jövedelemforrásait megfelelő mértékben bővíthetné. Ez anomálián segíteni kell, s vagy a községi feladatokat kell fokozatosan átvennie az államnak, vagy pedig — s ez a helyesebb — megfelelő jövedelemforrásokat kell biztosítani a községek számára, nehogy esetleg a községi pénzügyek romlásával gazdasági és kulturális intézmények pusztuljanak el, melyek pusztulása az egész ország jólétére visszahat.

TÁRCA.

A tanár álma.

II.

— Uram! Nem felizzgatni akarom önöket, de meggyőzni. Meggyőzni szívüket és eszüket egyaránt, hogy balgaság a szegény hamis álarc alá rejtteni nyomorúságunkat. Valamennyien végzett, tanult emberek vagyunk s valamennyien nélkülözünk családukkal egyetemben, mert képtelenek vagyunk az emberi megélhetést a társadalomtól kiereszokolni. A legutolsó napszámom is hamarabb ébredt öntudatra, mint mi. Mi nyomorunkat saját szegényünknek tartjuk, melyet még egymás előtt is óvatosan takargatunk, míg a testi munkás azt a társadalom vétkéért kiáltja ki. Azaz csak kiáltotta. Mert ma már nincs olyan egyszerű, tanulatlan munkás, akinek létérdeke sokkal kedvezőbb ne volna, a nyomorgó szellemi munkásénál. Mi vagyunk az állam legműveltebb polgárai s a mi nyomorunk a legkétségbeesettebb. A mi vállunkon nyugszik az egész társadalom jóléte s nekünk

MIT IGYUNK ?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldi fölülmul hazánk természetes szénsavas vizek királya:

rögtön megszünteti, páratlan

étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borvíz!

a mohai

ÁGNES

-Forrás

Milenniumi nagy érdemmel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést

Mindenütt kapható!

Főraktár: VÖRÖS JÓZSEF úrnál Esztergomban.

II.

mar a szűkös falat se jár ki. A mi tudásunk tartja fenn a vállalatok, hivatalok és intézmények százezreit, a mi szellemi tőkénk ad kenyeret a munkások millióinak és busás kamatot a vállalkozóknak és az államnak, de rólunk nem gondoskodik senki. A munkás gyűlöli bennünket, mert kabatos urnak tart, a gazdag vállalkozó félvállról néz le ránk, mert ismeri és megveti nyomorúságunkat.

— Ne tőrjék ezt a lehetetlen helyzetet tovább, uraim! Legyen vége az álszűgyemnek, az álszemermetességnek! Törjék fel nyomorunkat teljes meztelenségében s ha a társadalom látni fogja annak kétségbeesítő voltát, hiszem, segíteni fog rajtunk.

S ha nem hallgatna kérő szavunkra? Nos, úgy tegyük le csak egy napra tudásunk fegyvereit. Pihenjen csupán egy napig az ész, a szív, legyen csak egy igazi tétlen napja a tudománynak, művészetnek és értelemnek s a társadalom összes gépezetei bémultan fognak megállni.

En nem hiszem, hogy az ország csak néhány órán át is kibírná a mi bérharcunkat, mert az emberi munkának a mi tudásunk az életető levegője. A hatalmas, de önmagában tehetetlen anyagba, a mi műveltségünk visz lelket.

Mert mit végezhet a munkások milliónyi hada a tervező művész, a vezető mérnök nélkül? Ki adja meg a nép gyermekeinek az életre szükséges tudást tanítók tanárok hijján? Ki tartja ébren emberi műveltségét, ha az írók és hírlapírók letezik tollaikat? Ki vidítja és emeli fel lelkét, ha a művészeink maguknak tartják meg kincsüket? Ki menti meg legfellebbezhetőbb vagyonát, egészségét, ha az orvosok piénnek? Ki védi meg anyagi és erkölcsi javait, ha a bírások ügyészek tétlenek maradnak? Ki vigasztalja meg gyászában, ha az egyház fiai megelégednek róluk? Ki vezeti a haderőt, ha tisztjeink lecsatolják kardjaikat? Ki intézi a közügyeit, ha a tisztviselők elfelejtenek hivatalba menni? Ki tartja féken a lelketlen rombolási vágyát, mely a pusztításba leli lelke gyönyörűségét, ha az értelem fenntartói felmondják a szolgálatot?

Ki védi meg akkor a vállalkozók és tőkésék vagyonát, az egyéni és közbiztonságot? Senki, uraim! Szabad prédái lesznek azok a tömeg fékezhetetlen pusztítási dühének!

En tehát azt ajánlom, tisztelt uraim, törjék fel leplezetlenül nyomorúságunkat a társadalomnak. Ne szégyenkezzünk se a vagyonosok gögje, se a munkások irigysége előtt. Követeljük az emberiség az értelem, a tudomány és a művészet nevében, hogy azok fenntartóit legalább szűkös kenyérrel lássák el.

Tűzzünk ki egy határnapot kívánságaink teljesítésére s ha az be nem tartatnék, ám álljon elő a legigazságosabb bérharc, mely valaha létezett: az értelem kenyérharc!

A szónok hatalmas éjjelriadalomtól kisérvé lépett le az emelvényről. Az értelmiség ezrei képezték a hallgatóságot. Most körje sereglettek és lelkesen üdvözölték.

Fáradtan törle le homlokáról a verejtéket dr. Hosszu Péter, mert a tüzes beszéd nagyon kifárasztotta.

Aztán — felébredt.

A kórúgyon feküdt. Szemközt egy libegő fehérséget látott, melyet néhány pillanatig nem tudott megérteni. Végre ráismert. Az ápoló nővér feje volt. Lázás homlokáról jól ismert gyengéd kéz törölte le az izzadságot. Fésűse, az ő drága flusa volt mellette s ápolta a legodaadóbb szeretettel.

— Jobban vagy, édesem? — susogá a fülébe

— Igen drágám. Hol vagyok?

— A kórházban. A tüntetésnél megsebesültél s idehoztak. Most már tul vagy minden vesztélyen.

— Borzasztó. Igen, most már emlékszem.

— Nem esik nehezére a beszéd, tanár ur? Kérdé most egy ismeretlen férfihang.

— Nem. Ki ön uram?

— A rendőrtisztviselő. Szeretném, ha néhány szóval elmondaná sebesülésének történetét.

A beteg felsóhajtott. Aztán lassanként rendbe szedte gondolatait.

— Hol is voltam csak ekkor? — tépelődött magában. Igaz, a zálogházban. De ezt csak nem mondhatom meg a rendőrtisztviselőnek. Még kiüríték az ujságba!

— Úgy volt kérem, hogy dolgom akadt az Akadémia könyvtárában, mikor az utcán a tömeg hirtelen magával sodort...

— Emlékezzék csak, tanár ur! Önt a Zálogutcaiban találták meg sebesülve, segítette gondolkodni a beteget a rendőrtisztviselő.

— Ejnye, no, igaz van! Ilyen bágyadt vagyok. Persze, hogy a zálogház utcában. Most jut csak az eszembe. Egy vidéki kollégám megkért, hogy egy kis aranyórát helyezzek a részére zálogba, mert megszorult szegény s otthon, a vidéki városkában, röstelli azt megtenni.

— Ugy van, Szolnokról! — tödította férje föllentését az asszony. Még ma elküldöm neki a pénzt.

— Légy oly jó édes!

— Nos, a zálogházból jövet a tömeg közé sodródtam, midőn a ovasrendőrök vágattak felénk s egyik a kardjával a fejemre suhintott. Hogy azután mi történt velem, azt nem tudom.

— Idehozták tanár urat, felelt a rendőrtisztviselő. Rögön gondoltuk, hogy tanár ur csak sajnálatos véletlen áldozata a főkapitány ur felhatalmazott, hogy nevében boesánatot kérjek a szerencsétlen incidensért.

A rendőrtisztviselő eltávozott s az ápoló apáca is magára hagyta a házaspárt. A kétségbeesett asszonyka meleg szeretettel fonta karjait ura nyaka köré.

— Csakhogy jobban vagy már, édesem! Majd megőrültem, mikor hírül hozták a szerencsétlenséget. De hogy milyen egyenlően gondolkodunk mi ketten, az valóban csodás, fűzte halkan tovább az asszony. A rendőrség kiküldte zsebeidet s megtalálták nálad a zálogcédlőt és a pénzt. Mikor megkérdeztek engem, hogy hol jártál abban az időben, én épen azt mondtam nekik, amit te. De lesz még ez jobban is, — vigasztalta a beteget az asszony.

Lesz drágám lesz! Csak a — Jobbágyság történetével legyek egyszer készen.

Boldog Balázs.

(Vége.)

IRODALOM.

A divat.

— A Divat Ujságból. —

Ahányszor azt olvassuk, hogy egyik-másik előkelő divatterem tulajdonosa Párisba ment „modellekert”, mindig izgatottan várjuk vissza. De hiába az izgatottság, mert jó ideje már annak, hogy különösebb változást az új idény sem hoz.

Van ebben valami jó is. Ha nem vesszük is a dolog gazdaságos oldalát, mely lehetővé teszi nekünk, hogy hosszabb ideig is elviselhesünk egy ruhát, a nélkül hogy az, mint divatját mult öltözék lerina rólunk: megvan másrészt az az örömmünk, hogy arról a divatról, a melyet már megszerettünk ne kelljen egyik idényről a másikra amugy hirtelenben lemondanunk.

Nagyon kellemes az, ha a divat lassan alakul át, megszokhatjuk az újat és észrevétlenül mondunk le a régiről, a nélkül, hogy ez valami nagy áldozatukba kerülne. És a mi mindennél jobb azt a mi új van a divatban, jórészt láthatjuk egy kis átalakítással a régi ruháinkon is, feltéve, hogy azok csak annyiban régiek, hogy nem éppen újak és nincsenek nagyon elviselve, mert a ragyogó tavaszi napsugár kegyetlen és nagyon is megvilágítja öltözékünk esetleges fogyatékosait.

Legnagyobb változatoságot látunk az ujjak és a szoknya szabásában: de valamennyire megváltozott a derék formája is. Lássuk mindenképpen az ujját: a még most is divatos felhosszu ujj mellett, mely azonban már feltétlenül leér a könyök alá, a háromnegyed hosszúságú ujj uralkodik és pedig többnyire egészen szűk, vagy csak félig bő. Szinte ránc nélkül simul bele az ujjkivágásba, szerpentinszerűen bővíti lefelé és dudorosra, vagy sonkaformára alakul. Ritkább a sima, mint a széles, kereszt-hajtásokba rendezett forma, melynek hajtásai könnyedén oda vannak öltve a béléshöz.

A mi a szoknyát illeti, hát megint csak a tunikás alj kísért. Párisban már régen küzködnek vele, hogy megtegyék divatosnak, de nálunk csak nehezen tud meghonosodni. E helyett van egy nagyon keeses, négy szélből szabott szoknyaforma, melynél a szabott, kemény vászonbéléssel megerősített és az oldalrészekből alakult niderrész könnyű ráncokat képez, míg az elő- és hátsó rész sima vonalban húzódik fel és olyannak látszik, mintha a miderre rá lenne gombolva.

A derék, különösen erősebb szöveteleknél sokat veszít a buggyosságából, mely mindez ideig divatos volt és bluzszerűvé tette, most szinte simán szorul a nagyon magas berakott övbe, figyelemre méltó dolog, hogy az ujjkivágást mindig elfedik lenyúló redőkkel, pantokkal stb., de leg-

szebb a fűsü, a mi mindenki természetéhez illik. Ezzel kapcsolatosan meg kell említenünk, hogy az utcai és sétaruhák kiegészítésül még az elmúlt esztendőnél is jobban viselik a rövid kabátot: nem ám a bolerót, hanem a pelerinkabátot s a pelerint, melyet a legszebb formákban láthatunk.

Ezek a pelerinek, vagy ruha anyagából, vagy a díszből készülnek: összeallíthatók tafetából, posztóból, gipűrből, szalagból és a szerint, a milyen a ruha, többé-kevésbé díszesek. A posztó vagy más erősebb anyagból készült kabátkakon, gyakori az álló-lehajtott gallér, mely nagyon magas, a melynek hajtókája himzett vagy zsinordíszes.

Elegáns séta- vagy látogatóruhák kiegészítésül szolgál a hosszú esarp a „sleifni” mellé a ruha anyagából: selyemből, popelinből vagy, márkizettből nagyon elegáns hatású, mivel hogyha ügyesen van elrendezve, nagyon keeses viselet.

Most hogy mégis csak mind közelebb kerülünk a tavaszhoz és fontos tényező a sétatöltözék, nem szabad megfeledkeznünk ezzel kapcsolatban egy másik nem kevésbé fontos tényezőről: a napernyőtől sem. Ebben látunk valami kis újítást a szokott nyole szél helyett, tizenkét, de még tizenhat szélből is szabják s a váza belülről, mint a japán papírosernyő töleszerszerű elrendezését mutatja a pálcikáknak. A pálcikák és részek szaporítása folytán, a napernyő formája ha be van is téve szebb és a nélkül hogy összesodornék, nem esik annyira széjjel, mint a nyole szélből szabott.

A nyári szövetelekben is van valamelyes újítás és gyönyörű mintákat láthatunk ugy selyemben, mint a könnyű gyapju-és mosószővetelekben. Míg eddig a selyem, nehéz gyapjuszővet, muszlin és mosószővet mind más-más mintázatu volt, most a gyárosok azon vannak, hogy ugy a muszlin, mint a különféle mosószővet, a milyen a zefir, karton, perkal, szövésben és a mintázatban is a nehéz gyapju- és selyemszővetelekhez hasonló hatást keltsen. Ez az igyekezet annyira sikerül, hogy néha csak alapos szemle után tudjuk az anyagot felismerni. Így van például pamut-bátszővet, mely a bátszelyem hatását kelti: pamut-muszlin, pamut-gremadin és pamut-markizett és szalag vagy keskeny esikósak, skótkockások vagy szelmintások.

Nagyon szépek a batisztok, a melyekbe áttört minták és csipkebetétek vannak szövve. Egy szóval ujdonság van sok a részletekben, de mire ezek a részletek egésze lesznek, a belőlök alakult remekmű nagyon hasonlít a régihez. Nem baj! A mi szép, az nem veszít az értékéből s növelhetjük a tetszetősséget azzal, a mi szépet az új tavaszi divat hozott és még hozni is fog.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házában van.

Mi ujság?

A csanádi püspök investíciója.

Dr. Csernoch János csanádi püspököt május hó 10-én fogják ünnepélyesen bevezetni a püspöki beneficiumba. Az investíció a kormány részéről Apponyi Albert miniszter vesz részt. Városunkból a székes főkapitán, a megye és város küldöttéileg fogja magát az ünnepségen képviseltetni.

Kitüntetett festész-növendék.

Hj. Beliczay Gyula iparfestészeti növendék Beliczay muzslai ügyvéd fia a fővárosban rendezett „Kertész” féle borítéklapályázaton az I díjat nyerte meg.

A gyermeknap.

Az esztergomi gyermekvédő liga legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a gyermeknapot június hó 6-án és 7-én tartja meg városunkban. Az első napon a kereskedők rendeznek gyermeknapot, a második napon az esztergomi hölgyek tartják a jótékony virágvasárt.

Takarekpénztárunk szereplése a fővárosban.

Az Esztergomi Takarekpénztár részvénytársaság vicinális látószögéből tekintve, korántsem látszik zajtalan működése folytán oly erősnek, mint ahogy az ország nagyobb vidéki intézeteit vizsgálva jelentkeznek. Egy pénzüzetet naggyá fejlődésének fokmérője az, ha már túlterjeszkedett a vidékiségi határain. Városunk fejlődése érdekében ma már mindenképen lényegesen számottevő jelenlég az, hogy vezető pénzüzetünket a hatalmas fővárosi több millió részvénytársaságok, realitása és szilárdsága folytán a maguk körébe sorozzák és egyenrangusítják. E körülmény élénk biznyságú szolgál ama rokonszeny, mellyel Bleszl Ferencet az Esztergomi Takarekpénztár igazgatóját, ennek képviselőjében, az országos pénzüzetet irányító két nagy intézmény körébe fogadta. Ugyanis a Budapesti Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja mult vasárnapi közgyűlésen Bleszl Ferenc választmányi taggá míg a 12 millió koronás alaptőkéjű Magyar Takarekpénztárak Központi Jelzálogbankja ugyanőt már korábban igazgatósági tagjává választotta meg.

Magyar név.

Ohmaht Nándor főgimnáziumi tanuló családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „Ormai“-ra változtatta.

Emelkedni fog a pótdadó.

Nagy baj szakadt a nyakunkba. A közigazgatási bíróság kimondotta, hogy a főkapitán a megyében szétszórva levő földbirtokai után nem úgy mint eddig, Esztergomban, hanem azon községekben fogja fizetni a pótdadót, ahol az adótárgyak fekszenek. Ezzel mintegy 15.000 korona évi pótdadó-jövedelemtől esik el a város és így a pótdadót több százalékkal emelni fog kelleni.

Hogy mulatnak Bajján.

Farsang utolsó vasárnapján Welner Lőrinc bajnai segédlelkész igen cifra dolgot művelt. Éjfél után beállított Schvon Dániel koresmájába és onnan erőnek erejével magával akarta vinni a cigányokat a kath. körbe. A cigány mellett iddógáló legények persze zajosan tiltakoztak, mire Welner az egyiket: Heilmann Edét mellbelökte. A mellbelökés folytán az ügy a büntető bíróság elé került, mert Heilmann feljelentette a káplánt becsületsértés miatt. Körmendy járásbíró esütörtökön tárgyalta a nem mindennapi ügyet és Wellnert becsületsértés vétségéért 40 korona pénzbüntetésre és az összes költségek viselésére ítélte. Az elítelt káplán megnyugodott és így az ítélet jogerős.

Gyulavicsot elfogták.

A mult hó 28-án különös eset történt Muzslán. Az ottani járásbíró fogházában lopás miatt vizsgálati fogságban ült Gyulavics István többszörösen büntetett betörő. A jelzett napon Gyulavics megelégette a vizsgálati fogság örömeit és egy „Montepin“ féle rémregény hőst is megszégyenítő leleménységgel éjnek idején megszökött a börtönből és még ráadásul — risum teneatis — magával vitte a börtönőr Werndl fegyverét. Reggelre kelve persze észrevették a szökést, teletelgrafálták az országot, de biz Gyulavics urat nem sikerült elespíni. Tegnapelőtt végre távirat érkezett a muzslai büntető járásbíróhoz, melyben a fővárosi rendőrség arról küld értesítést, hogy Gyulavicsot Budapesten elfogták és az ügyészség máris pártfogásba vette.

A tűzoltóknak.

Az Első Magyar Biztosító Társaság 400 koronát adományozott az esztergomi tűzoltóegységnek.

El Brassóba . . .

Geréb Gyula örs és neje végleg elköltöztek Esztergomból. A házaspár, amely legutóbb viselt dolgai miatt alaposan magára vonta a közérdeklődést, most Brassóba fog letelepedni.

A jegyzők árvái.

Nem lesz érdektelen, ha ideírjuk, hogy a községi- és körjegyzők országos egyesülete — melynek tagai sorából bizonyára vármegyénk derék jegyzői kara sem hiányzik — a jegyzői árvák és gyermekek neveltetése céljából az országban több internátust szándékozik létesíteni, amelyekben az után a már meglévő árvaházi alap jövedelméből árvákat is neveltetnek. E tárgyban a napokban egy nagyobb küldöttség tisztelgett a belügyminiszternél és a kérdéses ügyre vonatkozólag emlékiratot nyújtott át. A miniszter őszinte jóakarattal biztosította a küldöttséget s megnyugvással vette tudomásul a biztató választ.

Tanfolyam lelkészek és tanítók részére.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter s napig tartó kuzust rendez a lelkészek és tanítók számára, ahol azok a vadon termő gyógynövényeket megismerhetik és elsajátíthatják azok kezelését és értékesítését. A tanfolyam a kolozsvári gazd. akadémián július 27-én kezdődik. A kérvényeket április 30-áig lehet beadni a kolozsvári gazd. akadémia igazgatóságához, de a földmívelésügyi miniszterhez címzendők. A tanfolyamon résztvevők teljes ellátást és 64 korona utalványt kapnak. Nem szükséges külön kiemelniük, hogy a nép anyagi jólétét csak emelni fogja ez a tanfolyam.

Dugába dőlt lakodalom.

Budapestről írják, hogy a „Duna“ biztosítársaság bejelentette a főkapitányságon, hogy Schozula Gusztáv huszonhét éves abonyi születésű hivatalnok, ki a kötvényszály vezetője volt, négy nappal ezelőtt eltűnt Kertész-utca 27. szám alatti lakásáról. Schozula Gusztáv vőlegénye volt egy fiatal esztergomi leánynak s a napokban kellett volna esküvőjüknek meglenni. — Az eltűnés napján levelet kapott menyasszonyától, melyben egy okmányt kér tőle, mely házasságához lett volna szükséges. Az esküvő, mint hírlík, husvét utánra volt kitűzve, de így most már aligha lesz belőle valami.

Segély a rácztemplomnak.

Csupics Emil, az esztergomi görögkeleti szerb egyház lelkésze segélyért folyamodott a kultuszminiszterhez, hogy templomát, melyet az idő már nagyon megviselt, restaurálhassa. A vallás- és közoktatásügyi miniszter most ezen kérelemre 400 koronát adományozott a templom renoválására.

A vármegyeház restaurálása.

Nem a vármegye, hanem annak háza restaurálásáról van szó, amely által, a Jéndraesik Alfréd műszaki tanácsos tervei szerint, díszes külsőt és új, célszerűbb beosztást nyer. Jelenlegi beosztása kevésbé célszerű, köntöse már ütötköpett, az idők viszontagságai által megszagattott; sehogyan sem illik bele a mai modern világba. Annál kevésbé, mert a tőszomszédos városháza már évek óta megújodva szolgál a városi közigazgatás alkalmasabb helyéül; Sinka papa a régi öreg Bottyán-palotát, sok szakértelemmel és jó munkával, modern városházzá alakította át. Az új megyeháza, barokk-stílusban renovált díszes külsejével, minden tekintetben túl fogja szárnyalni a városházát. Az építési pályázat határideje ma jár le és május elsején már hozzá is akarnak fogni a munkához.

Az öreg honvédek sorsa.

Az 1848—49 évek hősei, az agg honvédek sora mindinkább ritkul. Alig van nap, hogy a fővárosi lapok egyik másik halálhíret ne hoznak. Esztergomban is nagyon kevesen vannak már, és mindannyia a hetvenes évek utolját tapossa. Öreg napjaikra most a kormány kellő ellátásukról gondoskodik. Folyó év május 1-től kezdve az összes 48—49-es honvédek ellátása felemeltetik, úgy, hogy a közvitézek 120, a tizedesek 144, az őrmesterek pedig 216 kor. évi díjazást kapnak: ezenkívül a tiszteknek mai illetményei általában 15 százalékkal emeltetnek. Aki az 1848—49-iki érdemjellel ki van tüntetve, vagy egyáltalában igazolja ezen érdemjelet és kitüntetést, vagy egyébként valamely vitéztettet igazolni tud, az a nyugellátásnak kétszeres összegét fogja húzni. A honvédezővegyek ellátását szintén felemelik. Ily módon dieső szabadságharcunk agg vitézeinek sorsa öreg napjaikra kellőképpen biztosítva lesz.

„Nemzeti“ ünnep.

Nemely kalendárium vörös színnel jelezte a tegnapi napot. Állítólag ünnep volt, amit abból is méltán lehet következtetni, hogy a város- és megyeházán, a járásbíróházon, a postán és — a kath. kör épületén lobogókat lengetett a koalíciós szellő.

A Duna titkaiból.

Dömösön egy 16—18 évesnek látszó férthullát vetett a partra a Duna. A hulla már négy hete lehet a vízben. — Táthon egy ujjszülött csecsemőt fogtak ki a Duna habjaiból. Mindkét rejtélyes ügyben szigorú vizsgálat indult meg.

Csányi Majorcsik Rozália Amália.

Ez a sok név egy eselédleányé, aki Welle Olivér reáliskolai tanárt majd hogy érzékenyen meg nem károsította. A eseléd Csányi Rozália néven mutatkozott be gazdájának és hasonló névre kiállított eselédkönyvvél igazolta magát. Welléeknek rögtön gyanusnak tetszett, hogy az új eseléd — ki a eselédkönyv adatai szerint 18 esztendő — korához képest aránytalanul asszonyi dimenziókat mutat. Miután azonban a eseléd azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy egy kissé tulkorán fejlődött, napirendre térek az eset felett. Hogy mennyire kár volt napirendre térni megmutatták a következő események. Estefelé hiába keresték az új eselédet — nyomtalanul eltűnt, csak egy esemő elveszett holmi mutatta, hogy a korárett Rozália tevékenyen működött a ház körül. Welle nyomban jelentést tett a rendőrségen, mely még tegnap éjjel elfogta a tolvaj eselédet a parkány-nánai vasuti állomáson. A nyomozás során kiderült hogy Csányi Rozália tulajdonképpen Majorcsik Amália és nem annyira 18 mint inkább 31 éves és hogy a eseléd könyvét is lopta, mire a rendőrség letartóztatta a tényleg korárett hölgyet.

Gomb már van . . .

A városi új vágóhid kérdése bizonyára egy nagy lépéssel jutott előbbre. A vágóhid eszméje ugyan még csak a legkezdetlegesebb tervezgetés stadiumában van, de azért már akadt egy ember aki komolyan meg van győződve arról, hogy Esztergomban mihamarabb elkészül az új vágóhid. Ez a merész fantáziájú férfiú Csapó Mihály budapesti lakos, aki pályázati kérvényt adott be a város tanácsához, melyben kéri hogy a városi vágóhid főgépész állása az ő személyével töltsék be. Gomb tehát már volna, most már csak a kabátot kell hozzá megcsinálni.

x Az Emke kávéházban naponta Kozák Géza smert zene kara hangversenyez.

A csavargózós tavaszi menetrendje.

Mint már jeleztük a csavargózós f. évi április 15-én szerdán reggel megkezdí járatait városunk és Kovácspatak vasúti állomás között. I. menet reggel 5 óra 45 p., a 6 óra 14 p. Bpestre induló személyvonathoz; és a 7 óra 53 p. Bpestre érkező személyvonathoz. II. menet reggel 8 órakor, 8 óra 30 p. Bpestre induló személy- és a 8 óra 27 p. Bpestre érkező zsolnai gyorsvonathoz. III. menet d. e. 10 óra 30 p., a 11 óra 11 p. Bpestre érkező személyvonathoz. IV. menet d. u. 3 órakor, a 3 óra 41 p. Bpestre érkező P.-Nánai gyorsított személyvonathoz. Továbbá a 3 óra 54 p. Bpestre induló személyvonathoz; és a 4 óra 46 p. Bpestre érkező személyvonathoz. V. menet d. u. 4 óra 30 p., a 6 óra 35 p. Bpestre induló személyvonathoz. VI. menet este 8 órakor, a 8 óra 20 p. Bpestre érkező személyvonathoz.

Olcsó baromfiketrecek.

Budapestre jelentik, hogy előbaromfi szállításhoz szükséges mogyorófatetrecekből a hegyvidéki kirendeltség ez év telén házi iparilag mintegy 10.000 darab ketreccet állított elő, mely ketrecek ab Munkács vasútállomás 2 kor, 50 fill. darabonkénti egységáron rendelhetők meg a hegyvidéki kirendeltségnél. Felhívjuk baromfi-exportőrjeink figyelmét ezen beszerzési forrásra.

Elzárt utcák.

A Szalva Borbála tulajdonát képező Lépeső utcai ház támasztó fala beomlott és így az egész házat rombadőlés fenyegeti. A Lépeső utcában most életveszélyes a közlekedés és így a rendőrség az utcát elzárta a forgalom elől. Ugyanez az elzárta a rendőrség a Kápolna utcát is, mert ott a sarikon levő régi márványkőtámaszlap megrepedt és alaposan lehet tartani attól, hogy összedül.

Öngyilkosság dinamittal.

Csolnokról borzalmas öngyilkosság híre vesztünk: Tafferner János bányamunkás akit a mult heti fősorozáson bevettek katonának, effeletti elkeseredésében dinamittal szétrobbantotta a fejét. A szerencsétlen a dinamitpatront a szájába tette és meggyújtotta. A rettenetes rombolószerszér véres cefaktokra tépte Taffernert.

Népmozgalmi statisztika.

Esztergomban az állami anyakönyvezetői hivatal adatai szerint 1908. április 5-12-ig.

Születtek: Baránszky Katalin rk. földmives leánya. — Pinke András rk. cipész fia. — Major Anna rk. földm. leánya. — Móczik Ilona rk. földm. leány. — Steanek Anna rk. téglagyári munkás leánya. — Lovisek Béla rk. molnárségöd fia. — Póczik Jénő rk. cipésmester fia. — Vajdányi Gusztáv rk. vadőr fia.

Meghaltak: özv. Magyary Lászlóné szül. Scherhauf Rozália rk. 80 éves. — Gernyó József rk. 10 éves. — Obermayer György nyug. realiskolai igazgató rk. 75 éves. — Ács József rk. 25 napos. — Karán Ilona rk. 12 hónapos, kanyaró. — özv. Dukonyi Józsefné Hrebenyi Vilma rk. 80 éves, (aggkór). — Fischer Károly cipész rk. 57 é. (tüdővész). — Baboczay Jánosné szül. Tupy Julianna rk. 40 éves, tüdővész. — Ádám Mórné szül. Priesner Lotti izr. 33 éves, tüdővész. — Varga Julianna rk. 22 hónapos, tüdővész.

x Korona bioszkop állandó mozgófénykép színházban április hó 11., 12., 13. és 14 színre kerül: 1. A rendőrbiztos neje. — 2. guruló tökök nevetető. — 3. Az elrabolt leány. — 4. Forradalom babaországban, nagy látványos tündérvíg. — 5. Az alpesi vezető bosszúja, nagy látványosság. 6. Különösen kiemelendő. **A varázsoló.** nagyhatású varázskép. 7. A feldult boldogság.

Biztos hatást

Érünk el ezzel a kedvelt, enyhe hashajtóval, melynek ize oly kellemes, hogy gyermekek és felnőttek is egyaránt szívesen veszik be. A Califig fokozza az étvágyat, elősegíti a bélrendszer kitisztítását által az emésztést s így egészségünk fontartásához nagy mértékben hozzájárul. Hatása főleg abban nyilvánul, hogy a „Califig” a legnagyobb gondossággal készítették. A „Califig” érett kaliforniai fügegyedvből és különféle általános ismert jó, gyógyhatású füvek kivonataiból áll.

Minden gyógyszerárban kapható.
Egy nagy üveg ára 3.— K., kis üveg 2.— K.
Főraktár: **Török József** gyógyszerár,
Budapest, VI. Király-utca 12.

Járványstatisztika.

Esztergom vármegyében március hó II. felében előfordult heveny fertőző kórokról az alispáni hivatalból a következő kimutatást kaptuk: Barányhimlő: Esztergom város. Hökhurút: Esztergom város, Párkány, Vörheny: Esztergom város, Csolnok, Farnad pusztá. Érsékkéty, Kural, Köbölkut, Kanyaró: Mogyorósbánya, Pilismaróth, Párkány, Bény és Köbölkut, Hasihagymáz: Esztergom város Köbölkut, Béla, Kütteses hagymáz: Leányvár, Roncsoló toroklob: Esztergom város, Tokod, Látatlan, Tát, Sárissáp, Süttő, Bajna, Farnad, Muzsla Torokgyik: Esztergom város, Bátorkeszi.

x „Mad. Marguerite Mühle” új, feltűnést keltett Kannától eredő magvak. Az idén friss, kifogástalan magot hozok áruba a mindenütt jogos esodálattal keltett rózsaszínű „Mad. Marguerite Mühle” kanna válfajból. Több évi tapasztalatok révén ismeretes, hogy ezen, csakis önmegtermékenyítés által nyert magvak (a magot adó növények szigoruan elkülönítve tenyésztettek a többi kanna-fajoktól) felette dusan virágozó és a legremekőbb új színárnyalatokban pompázó kannaosztályt eredményeztek. A magvak rendkívül sok változatot szolgáltatnak — majdnem minden magszem más fajt ad, és a kannáknál majdnem minden lehet szín van képviselve. A legsötétebb bibortól kezdve skarlát, zinnober, párizsi piros, világos piros, sötétrózsza, világos- és tiszta rózsza, egészen a legvilágosabb tejszínfehérig terjed a színjáték. Növényben majdnem valamennyi magonc egyenlő, amennyiben jól tömött, igen tetszetős növény által tűnek ki. A fő azonban ezen kannaosztálynál a rendkívül dus virágzás és a hatalmas virágfürtök. A fiatal magancok már az első évben szolgáltatnak gyönyörű szép virányt. 1 adag (20 magszem) 60 fillér, 10 adag 5 kor., 50 fill., 100 adag 50 kor. A „Mad. Marguerite Mühle”-faj egy erős virágzóképes gumója 3 kor., 10 db. 28 kor., 100 db. 250 kor. Mühle Árpád kertészeti telepe Temesvár (Árpádtelep).

x A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő: sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hanyóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsolése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményvel alkalmaztatott bedörzsolésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

KALOGÉN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

GERENDAY JÓZSEF.

Érsékkéty községtől.

243/1908. sz.

Hirdetmény.

Érsékkéty község előljárása közhirre teszi, hogy ezen község határában gyakorlandó vadászati jog a határ két részletére felosztva 1908. évi augusztus hó 1-étől, 1914. évi július hó 31-éig, terjedő 6 évi időtartamra a jegyzői irodában tartandó árverés útján 1908. évi június hó 1-én d. e. 9 órakor bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Érsékkéty, 1908. április 8-án.

Radó Antal s. k., alsó Baka István s. k., jegyző. bíró.

Gazdaközönség!

Permetezők, kénegezők, kékkő-, cséplőgépek és szelelőrosták, legolcsóbb beszerzési forrása.

LAHNI MIHÁLY azelőtt Bargel Mihály vaskereskedése Esztergom.

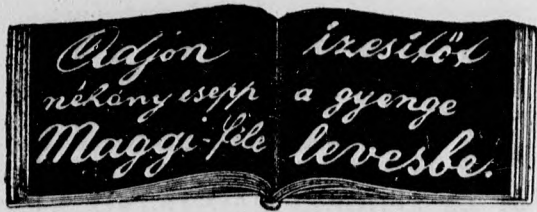
Valódi „kigyós” kaszák többszöri jótállással. — Ugyanott egy jó házból való fiú tanuló felvétetik!

HIRDETÉSEK

JUTÁNYOS ÁRON
FELVÉTETNEK

AZ
Esztergomi Lapok

KIADÓHIVATALÁBAN.

Maggi Gyula és Társa

Iroda: Wien, IV/1. Gyár: Bregenz.

Ki szeret

szép tükörfényű padlót
és tiszta féregmentes
lakást?

az forduljon az alábbi címhez és ott legjobb minőségben és legjutányosabban megkapja mindazt ami ahhoz szükséges u. m. Linoleum padló máz, parkett máz, ecset, padló kefe és viasz, brunolin, email mázak minden színben továbbá naftalin, molypor, rovarpor, poloska tinctura, formalin-pasztilla, carbolpor, stb.

DOBOS DROGERIA Széchenyi tér 5.

Ürge Zs. A.

vas, szerszám, vasalás, gépek,
gazdasági eszközök és szén-
kereskedése **ESZTERGOM.**

Az arany ásóhoz, (volt **FREY-féle üzlet**) Alapított 1770.

Telefon 67. sz.

Jutányos áron kaphatók épület vasalások,
konyhafelszerelés, szerszám, furógépek, ková-
csolt acél ekefők, Garventz-féle kutak min-
den kivitelben.

Petőfi-jegyű fúkaszákat ötszörös jótállás mellett ajánlok.

PÁRKÁNYI HITELBANK R.-TÁRS.

A hazai általános biztosító részvénytársaság kerületi főigazgatója.
— A magyar utazási vállalat részvénytársaság képviselője. —

Részvényaláírási felhívás.

A Párkányi Hitelbank Részvénytársaság (ezelőtt Párkányvidéki Takarékpénztár igazgatóságának 1908. évi március hó 27-én tartott ülésében a vonatkozó közgyűlési határozat rendelkezéseinek szemmel tartásával egyelőre 700 darab, egyenként 100 korona névértékű, másodkibocsátású egész részvénynek 105 korona áron leendő kibocsátása elhatározatván, azt ezennel nyilvános jegyzés alá boesajjtjuk a következő módzatok mellett:

a) A részvények jegyzése úgy a régi részvényesek, mint pedig a nagy közönség által folyó évi április hó 6-tól június hó 6-ig bezárólag, a Párkányi Hitelbank Részvénytársaság hivatalos helyiségeiben (Párkány, Fő-utca) vagy az alulírott intézeti közegek bármelyikénél, korlátlan számban, naponta eszközölhető.

b) A jegyzés alkalmával egyidejűleg fizetendő minden darab részvény után 10 korona, valamint a darabonkénti 5 korona felpénz, mely összeg a részvényes számára kiállítandó igeiglenes elismervény átadásával nyugtattatik.

c) Posta útján eszközölt jegyzések csak ez esetben vétetnek figyelembe, ha azokkal egyidejűleg az előbbi pontban körülírt befizetések akár közvetlenül a Párkányi Hitelbank, akár pedig a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja pénztárába bevételeztettek.

d) A további tőkerészletek befizetése darabonként 10 koronájával folyó évi július hó 1-től kezdődőleg 9 hónapon át minden hónap 1-8-ika között teljesítendő, még pedig a részvényeseknek adandó postatakarékpénztári befizetési lapok útján közvetlenül a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja Részvénytársaságához Budapesten.

Jogában áll azonban a részvényeseknek a jegyzett részvények összértékét egyszerre, vagy nagyobb részletekben is befizetni.

e) Az utolsó részlet, valamint a darabonkénti 2 korona részvény-illeték befizetése után az eredeti részvények, szelvény-ívvvel együtt, a részvényeseknek ki fognak adni.

f) A részvényekre teljesített befizetések folyó évi július hó 1-től kezdődőleg, mindannyiszor a befizetés napjától számítva, 1909. év végeig 4%-kal kamatoztatnak. Ha azonban a közgyűlés határozata folytán kibocsájtható összes részvények még a folyó évben lejegyztetnének, úgy a 4%-os kamatozás csupán a f. év végéig joghatályos, vagyis a részvények az 1909. évre vonatkozólag már a rendes osztalékban részesülnek.

g) Túljegyzés esetén a túljegyzett mennyiség a legközelebbi kibocsájtás terhére esik.

h) Az esedékes tőkerészletek befizetésére a részvényesek levél útján fognak felhivatni.

i) A befizetések elmulasztása az alapszabályszerű jogkövetkezményeket vonja maga után.

Párkány, 1908. évi március hó 27-én.

Párkányi Hitelbank Részvénytársaság.

Etter Gyula,
igazgatósági alelnök.

Dr. Janits Imre,
társasági elnök.

Perényi Árpád,
igazgatósági alelnök.

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Binetter Adolf,
Párkány.

Binetter Miksa,
Kismánya.

Dr. Bokor Gyula,
Budapest, VI. Andrassy-út 23.

Hegedűs Béla,
Kéménd.

Magyary László,
Esztergom.

Pelczmann László,
Esztergom.

Porgesz Béla,
Esztergom.

ifj. Schiller Lipót,
Párkány.

Stern Sándor,
Budapest, VI. Ó-utca 6.

Szekér Gyula,
Párkány.

Weisz József,
Nána.

Dr. Wilhelm József,
Párkány.

Nagy Béla,
igazgató, Párkány.

Imakönyvek

egyszerű és diszes kivitelben, regények, ifjúsági olvasmányok, képeskönyvek nagy választékban kaphatók a „HUNNIA” könyvnyomdában Esztergom, Széchenyi-tér 327. szám.

Ezen cégtábláról ismerhetők fel azon üzletek, melyekben eredeti SINGER gépek kaphatók.

SINGER C^o.

varrógép részvénytársaság ESZTERGOM.
1908. május 1-től Lőrincz-utca, Takarékpénztár épület.

ELADÓ KERT.

A Sziget egyik legszebb helyén, hol nincs kitéve a csekélyebb vízáradásnak, kőalpra épített verendával, vas kuttal, szabad kézből eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Tirgram-por

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipisztítja: üvegekben —30, —60, 1— és 2.— koronáért kapható.

Tirgram-tinktúra

csakis poloskák ellen üvegekben —40 —80, 120, 260 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest IV., Károly-u. 1. Kapható: Esztergomban Berger Vilmos, Schulteis Adolf, Szeczy István, Metz Sándor, Jedlicska Rezső, Kühn Gábor, Küröz Dezső és Kömley Károlynál.

UJ NŐI SZABÓ!

Tisztelettel értesitem Esztergom város hölgyközönségét, hogy Budapestről, hol éveken át közmegelegedésre mint női szabó működtem, Esztergomban, Széchenyi-tér 6. sz. alatt

■ női felső ruha készítő üzletet ■

nyitottam. — Sok évi tapasztalatom folytán érzem magamban, hogy a n. é. hölgyközönség teljes megelegedését ki fogom érdemelni.

Tisztelettel

özv. Halzl Antalné,
sz. Frankner Marian.

Ugyanott tanuló leányok felvételnek.

Pontosság! Lealkalmaság! Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra bizalmas kárpótlás!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZENHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utárvét mellett a vegyszert és kozmetikai laboratórium.

KOSMOS GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőtt, ízék, szörpök, gomba-, hús- és fűszerek, konzervek, nemes borocikát, legkiválóbb minőségben szállít — előkelőbb fűszerek közvetítésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Szepes megye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT

(hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-féle fekete áfonyagyógybor, kapható gyógyszereszeknél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít előkelőbb fűszerek közvetítésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Szepes megye). — Kérjen árjegyzéket!

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszereszeknél. Postán küldi KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30. készülnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

Doboz 2 kor. Postai szétküldés „FEHER GALAMB” gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93 Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta férget a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vérszívókat és egyéb kerti- és veteményben kártékony állatokat és azok petéit azonnal megöli. Legmegbízhatóbb védőszer szunyog és darázs ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt. Vezetékvizsgálók Magyarországon részére: DIAMANT és VADAS Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY szerencséje páratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20 Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17. „Tollent-títkok” ingyen.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. Elsőrendű konyha!

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszerárban és drogériában kapható. 1 doboz 1 kor. 20 fillér. Főraktár BERETVÁS TAMÁS gyógyszerár részénél KISPEST, Rákóczi-utca 2. Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

Dr. KOVÁCS J. homopátiái rendelő-intézete

Idült betegségekben szenvedők számára Budapest, Váci-körút 18. sz.

PÁRIS SZÁLLODA

Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 25. sz. 100 szoba 2-20 K-ig feljebb, kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem, Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

KATZER

szőrmeszerű elsőrangúak és az egész világon el vannak terjedve. Első és legnagyobb molykár ellen védő részv.-társ.

HUSVÉTI

rózsavíz, otkolon és illatszerek
legnagyobb választékban és leg-
jutányosabban kaphatók

a Drogeriában.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

Az Universum-krém

Hansi-védjeggyel

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőrét finomná és puhává teszi, kiütést és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testrészt e krémmel bedörzsölendő. Hatása kellemes. Számátalan levél így szól: „Hálás köszönet a korszakalkotó találmányért, égési sebeim néhány nap alatt teljesen elmúltak.” „Küldjön újabb 10 tubust barátaim részére, hatása külső bajoknál valóban páratlan.” „A minta-tubust legjobb legjobban eredménnyel használtam régi sebem ellen, kérek utánvételt még 10 darabot.” Így érkeznek az elismerő sorok. Az Universum-krémnek tehát egy háztartásban sem szabad hiányozni. — Főraktár:

Chemisches Laboratorium,
WIEN. VIII. Mariahilferstrasse 38.
Ára 1 korona.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynei, osztnál és meghűléseknél, bedörzsölésükkel sülésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerésztára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

A Kobrak cipő egyedüli árusítója.

PRESZLER JÁNOS

cipész üzlete Esztergom, Kossuth Lajos-utca 22. (a „Vörös Rák” átellenében.)

Alapított 1886. évben.

Készít mindennemű férfi-, női- és gyermek-cipőket legizlésebb kivitelben és jutányos áron.

Régi cipők beküldése után vidéki megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közöltetnek. Mindenféle cipő-krém és cipőfűző kapható.

A szépség egyik főkelléke

a szép arc bőr!

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A MARGIT-CRÉME rendkívül finom, kellemes sikkosságu, felszívódó, ked-
ves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behézelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől a gyermekded üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényegesebb előnye, hogy higanyt, ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelyek 1 korona.
— Margit szobban 70 fill., Margit-puder kor. 1.20 —
Margit fogsép 1 kor., Arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN**
gyógyszerész ARADON. — 6 koronás rendelések bérmentve küldetnek. B)

Hamisítványoktól óvakodjunk!

„Utazatoktól óvakodjunk!”

A FÖLDES-féle
MARGIT-CRÉME

kapható:
Esztergomban
Kerschbaum-
mayer K. S.
Rochlitz Art-
hur. Zsiga
Zsigmond
gyógyszer-
szeknél.

Fillér 4 Fillér

a nagymosáshoz!

ha ruha kékítéshez szabadalmazott

URANOS

PASZTILLÁT használ!

Patyolat fehér lesz a fehéremű!

Foltot vagy csikot nem csinál!

Ártalmatlan mert savmentes!

Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.

URANOS-pasztilla csak 4 fillér

és egy mosáshoz elég!

Minden drogeriában és jobb fűszerüzletben kapható:

Mintadobozt = 10 drb. pasztilla = 40 fillér
beküldése ellenében (bélyegeken is) küldenek:

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár, Budapest VI.

Esztergom: VILLI JÓZSEF.

